

NEM EGY ÚJ BEKEZDÉS, ÚJ FEJEZET KEZDŐDIK A TERMESZTÉSBEN

Trendek a kalászosoknál

Szélsőséges eredményeket produkált az idei év a kalászosok terén. Ezek a szélsőségek nem csupán a terméseredményekre és a termés minőségére korlátozódnak, hanem rekordmagas gabonaárakat is okoztak. Mindezek rávilágítanak arra a tényre, hogy a gazdák döntéseinek a tétje is növekszik.

latban vagyunk egymással, hónapról hónapra számos érdekes tényre hívja fel a mi figyelmünket is.

– Gyakran halljuk önkéntől a „pannon régióra nemesített” kifejezést. Ez az előbb említett tényekkel is összefüggésben lehet?

– Igen, a pannon régióra nemesített genetikák egyik nagy előnye a korai kalászhányás és a korai érés. Kétségtelen, hogy ez a tulajdonság az idei évben felértékelődött. Természetesen a hosszabb tenészsídejű fajták sem rosszabbak, de mi a Karintiánál meggyőződéssel valljuk, hogy a szélsőséges időjárás miatt törekednünk kell olyan fajtákat választani, amelyek a lehető legkevesebb időt töltik el a szántóföldön. Ez logikus is, hiszen a rövidebb tenészsídjú nagyobb biztonságot jelent. Röviden: korai érés egyenlő kisebb kockázat.

ÚJ NEMESÍTÉSI CÉLOK

– Sok gazda az év elején attól félt, hogy a csapadékos tavasz miatt számos betegség-gel kell megküzdeni idén. Szerencsére a száraz időjárás nem kedvezett a gombabetegségek elterjedésének.

– A nagy gombanyomás veszélye a kalászosokban elkerülte a gazdákat. Az első méréseket látva ugyanakkor meglepődve tapasztaltuk, hogy búzában is elkezdtek előfordulni aflatoxinos tételek. Ezt

belül felkészülni, hiszen egy kalászos fajta nemesítése 8-10 évet vesz igénybe. Szerencsés helyzetben tudhatjuk

Dalmandi fajtásor 2021

Bene Zoltán
cégvezető

A Mauthner-cégcsoporthoz tartozó, vasvári székhelyű (Vas megye) Karintia Kft. hosszú ideje van jelen a hazai agráriumban bőtermő kalászos- és szójagenetikái, valamint országos integrált ténykedése révén. Közép-európai aktív terménykereskedelmi tevékenységéből fakadóan a cég szakembereinek jelentős rálátása az agráriumban zajló hazai és közép-európai folyamatokra. Az idei bő fél év szakmai tapasztalatairól, a hogyan továbbról kérdeztük július derekán Bene Zoltánt, a Karintia Kft. cégvezetőjét.

KORAI ERÉS EGYENLŐ KISEBB KOCKÁZAT

– Mit tud tenni a gazda, hogy a klímaváltozás hatásait elkerülje?

– Az idei év ráirányította a figyelmet a kalászosok érésidejének szerepére. Mi a Karintiánál a Mauthner-cégcsoportunkhoz tartozó nemesítőházakkal együttműködve régóta hisszük, hogy Magyarországon – és Közép-Európában – a kockázatok csökkentését a rövidebb tenészsídejű fajták termesztésbe vonása jelenti. Modern genetikákkal, korai fajtákkal nagyobb biztonsággal tudunk termelni úgy, hogy hozamban, terméseredményben sem kényszerülünk kompromisszumra. Ami a kukorica és a szója esetében

az érésidő tekintetében már evidencia, az a búzában még inkább újdonság. A Karintiánál hisszük és hosszú évek óta tanácsoljuk a gazdáknak, hogy csökkentsék az egyre szélsőségesebb időjárás okozta kockázatokat. Egy korai kalászhányású és érésű búza az idei évben nagyobb eséllyel tudta tompítani a rendkívül aszályos kora nyári időszak okozta negatív hatást.

– Önök nem csupán strapabíróbb genetikákkal léptek piacra, hanem a klímaváltozás veszélyeire is felhívják a figyelmet.

– Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a gazdáknak tudatosuljon, egy folyamat részei vagyunk. Próbáljunk meg alkalmazkodni a változásokhoz! Erre hívjuk fel Németh Lajos meteorológussal karöltve a gazdák figyelmét. A Karintia Kft. klímatanácsadójaként szoros szakmai kapcsolatban vagyunk egymással, hónapról hónapra számos érdekes tényre hívja fel a mi figyelmünket is.

eddig jellemzően kukoricában, de ott is inkább a mediterrán régióban tapasztaltuk. Nem szabad ugyanakkor megfedkezünk a 2014-es pusztító sárgarozsdajárványról sem. A megoldás egyik kulcsa ellenállóbb fajták választása lehet. Ezzel akár két legyet is üthetünk egy csapásra, amellyel, hogy nagyobb biztonsággal tudjuk elkerülni a okozó betegségeket, kevesebb növényvédő szer felhasználásával is eredményesen gazdálkodhatunk. Ez már csak azért is fontos, mert 2023-tól az új pénzügyi ciklus várhatóan anyagilag is ösztönzi a gazdákat arra, hogy kevesebb kemikáliát használjanak. Az új KAP-szabályozás (közös agrárpolitika – a szerk.) pedig várhatóan kevesebb kemikália- és tápanyag-felhasználást vár el a gazdáktól.

– Erre hogyan készülhetnek fel a gazdák?

– Az új KAP-szabályozás a kétéves átmeneti időszak után, 2023. január 1-jétől lép életbe. Minden bizonnyal a fókusz a nemesítőkre irányul, hiszen egyik pillanatról a másikra betegség-ellenállóbb és a tápanyagot hatékonyabban felhasználni tudó fajtákat akarnak majd a gazdák elvetni. A betegség-ellenálló képesség ugyanis kevesebb növényvédőszer-használatot, a hatékonyabb tápanyag-hasznosító képesség pedig kevesebb műtrágyahasználatot eredményez. Erre viszont a nemesítők nem tudnak másfél éven

környezeti hatások tompítása a helyes fajtaválasztással és a naprakész információk birtokában racionális döntés meghozatala a terményértékesítésben.

hiszen magunkat a Karintiánál, hiszen Ausztriában, ahol a kalászosfajta-nemesítésünk központja is működik, már 1995 óta, tehát 25 éve aktuális kérdés a növényvédő szer és a műtrágya csökkentése. Ennek az oka, hogy 1995 óta Ausztriában a különböző ökoprogramok révén jelentős támogatást kaphatnak azok a gazdák, akik kevesebbet használnak az említett input anyagokból. Másik előny még, hogy Ausztriában a biogazdaságok aránya rendkívül magas, ezeknek pedig mellőzniük kell a kemikáliát és a műtrágyákat. Úgy gondoljuk, Magyarországon a biogazdaságok aránya 2023-tól megugrik, nem véletlen tehát, hogy a Vetőmag Szövetség ökológiai munkacsoportjában a Karintia Kft. is aktív szerepet vállal.

– Mit ért aktív szerepvállalás alatt?

– 2020-ban huszonegy fajta őszi búza került elvetésre, amelyek ökokörülmények között versenyeznek egymással.

Csiko-kalász

Beszélgetésünk idején, július 15-én a takarmány- és sörárpa már lekerült a földekről, a búza aratása pedig javában zajlik. A szakember szerint az terméseredmények szélsőségesek. Hallani gyengécske tonnás búzákról, de akár a tíz tonna feletti, kiváló minőségű búzaeredmények sem ritkák. Ennek az évnek a nyertese az árpa volt, hiszen jellemzően hektáronként 6-11 tonna között mozogtak a terméseredmények. Azok a gazdák, akik 63 kg/hektoliter fölötti hektolitersúllyal tudták learatni a takarmányárpát, illetve alacsony fehérjével és megfelelő osztályozottsággal takarították be a sörárpát, a betakarítás idején 55-60 ezer forintos árak ismeretében elégedettek lesznek az árpa jövedelmezőségével.

A búza esetében korai a minőségről részletesen beszélni, ám az előzetes információk szerint a termés hektolitersúlyát illetően több gazda is a csalódottságának adott hangot. A szemek jellemzően a hosszabb tenyészidejű fajták esetében a rendkívüli júniusi aszály miatt nem tudtak kitelítődni, aszottak, és a nemritkán alacsony, 10-11 százalékos betakarításkori nedvességtartalom is hozzájárul a súlyvesztéshez.

Mi komolyan vesszük a 2023-tól várható agro-ökológiai alprogramokat; ezt mi sem mutatja jobban, mint hogy az említett biokísérletben a 21 fajta közül négy

a Karintia Kft.-é, sőt, az egyik referenciafajta is a mi nemesítőházunk „gyermeke”. A nitrogén-hasznosító képességet mind az árpafajtáink, mind pedig a búzafajtáink esetében az AGES – ez hozzávetőleg a NEBIH megfelelője – ausztriai állami szervezet révén mérik. Ezeknek az eredményeknek a birtokában olyan fajtákat célunk forgalmazni Magyarországon, melyek teljesítik a 2023-tól életbe lépő szigorúbb elvárásokat is.

EGEK BEN A TERMÉNYÁRAK

– „Örület!” – ez jut az eszünkbe a mostani gabonaárak láttán. Mit tanácsol a rendkívüli árak ismeretében a termelőknek?

– Amikor a termelőkkel találkozom, az első kérdések elsősorban az ármozgások okaira és a várható jövőbeni kilátásokra vonatkoznak. Nem csoda, hiszen például a szója esetében akár százszázalékos áremelkedést is tapasztalhattunk egy szezonnal. Mi a Karintiánál közép-európai terménykereskedelemmel is foglalkozunk, és az anyacégünk tengerentúli kereskedelmi tevékenysége révén még inkább rálátunk a piaci ármozgásokra. Az ilyen rendkívüli ármozgású terménypiacon nagy jelentőséggel

bír a gazdálkodó számára, ha naprakész piaci infóval látjuk el. A hangsúly itt a naprakésziségen van, sőt! Előfordul, hogy a terményárak órákon belül akár több ezer forintot is elmozdulnak. Jogos elvárás tehát a gazdák részéről, hogy friss termékpiaci információkkal segítsük őket a döntéshozatalban.

– Hogyan?

– Természetesen mi sem tudjuk, hogyan alakulnak az árak. Viszont nyitott szemmel figyeljük a nemzetközi terménypiacot, és a friss információkat folyamatosan továbbadjuk a területi képviselőinknek, szaktanácsadóinknak. Kollégáimmal együtt szoros kapcsolatot ápolunk a gazdákkal. A tanácsunk tehát: a negatív környezeti hatások tompítása a helyes fajtaválasztással és a naprakész információk birtokában racionális döntés meghozatala a terményértékesítésben. Mi ebben tudunk partnerek lenni a gazdálkodókkal.

AGRÁRUNIÓ

